

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola a Zvláštní škola při dětské psychiatrické léčebně,
Louny, Čeňka Zemana 431**

Čeňka Zemana 431, 440 01 Louny

Identifikátor školy: 600 023 575

Termín konání komplexní inspekce: 3. - 6. června 2002

Čj.	062 121/02 5164
Signatura	kf3nv524

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní a Zvláštní škola při dětské psychiatrické léčebně, Louny, Čeňka Zemana 431 je příspěvkovou organizací. Rozhodnutím MŠMT, které bylo vydáno pod č.j. 14 682/2001-14 ze dne 30. března 2001, přešla organizace ke dni 1. dubna 2001 do působnosti Ústeckého kraje. Na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 2/10/2001 ze dne 20. června 2001 byla organizaci vydána zřizovací listina pod č.j. 44/2001. Nové rozhodnutí o zařazení do sítě škol s ohledem na změnu zřizovatele nebylo dosud škole doručeno. Poslední platnou změnou zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 7. 9. 2000 se součástí školy stala speciální mateřská škola internátní (dále jen SMŠI) a školní jídelna (dále jen ŠJ) sídlící na odloučeném pracovišti. Zařazení do sítě škol stanovuje kapacitu SMŠI na 20 dětí, kapacitu základní školy (dále jen ZŠ) na 40 žáků, kapacitu zvláštní školy (dále jen ZvŠ) na 30 žáků a kapacitu školní jídelny 35 jídel. Dle potřeby jsou zřizována oddělení pomocné školy, tato však není jako součást subjektu zařazena do sítě škol. V osmi z deseti tříd jsou společně vyučováni žáci dvou i více ročníků rozdílného intelektu (žáci vřazení do zvláštní školy a žáci běžné populace), pouze žáci sedmého a osmého ročníku mají samostatnou třídu. Složení žáků ve třídách je variabilní a mění se podle délky pobytu v léčebně. Žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 874/96-2, Vzdělávacího programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 a u žáků s těžším mentálním postižením je uplatňován Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22. Týdenní časová dotace povinných předmětů učebních plánů vzdělávacích programů je ve spolupráci se zdravotnickým personálem upravena a redukována.

Stávající ředitel školy byl do funkce jmenován Školským úřadem Louny od 1. 12. 1994, po změně zřizovatele potvrzen ve funkci Radou Ústeckého kraje přípisem ze dne 29. 6. 2001.

V průběhu roku dochází k velké obměně žáků, tak např. ve školním roce 2000/2001 navštěvovalo školu celkem 194 žáků, v době konání inspekce navštěvovalo ZŠ a ZvŠ 64 žáků.

Mateřská škola se nachází uprostřed sídlištní zástavby města, je obklopena zelení a je stranou silného dopravního ruchu. Dne 7. září 2000 se stala součástí Základní školy a Zvláštní školy při psychiatrické léčebně v Lounech. Toto spojení nesplnilo předpoklad. Problémem je nepružná organizace, která je zapříčiněna velkou vzájemnou vzdáleností, ale i odlišností vzdělávacího zaměření obou typů škol (např. vhodné zařazení zástupkyně ředitele pro tuto školu, stanovit její míru kompetencí a povinností ve vazbě na úvazek přímé práce u dětí a délku pracovní doby). Na základě zjištěných skutečností se Česká školní inspekce ztotožňuje se snahou ředitele školy vyvolat jednání zaměřené na přehodnocení rozhodnutí o zařazení speciální mateřské školy do sítě škol a předškolních a školských zařízení MŠMT a s řešením této situace jako samostatného dětského domova. Kapacita 20 je v současné době naplněna 15 přijatými dětmi s heterogenním seskupením ve dvou třídách. Děti jsou do zařízení zařazovány na základě rozsudku soudu o nařízené ústavní výchově. Důvodem je zanedbání výchovy v rodině v kombinaci s postižením, DMO, sociální problémy aj. Po dosažení školní zralosti odcházejí děti na základě dislokace DDÚ Liberec do jiných dětských domovů. Podle dosahovaných výsledků a na doporučení SPC Žatec jsou zařazovány do příslušného typu škol. Součástí předškolního zařízení je školní jídelna. Z pověření ředitele školy zodpovídá za chod mateřské školy včetně řídicích povinností vedoucí vychovatelka s kvalifikací učitelky mateřské školy.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky výuky - celkově

Škola je umístěna v pronajatých prostorách ve dvou křídlech třetího poschodí hotelu situovaného v klidné okrajové čtvrti okresního města. Vyhovující propojení školy a léčebny je přes vestibul třetího patra, prostory školy jsou od hlavního schodiště hotelu odděleny mříží. Škola má dostatek výukových prostor, které odpovídají psychohygienickým požadavkům a umožňují plnění zvolených vzdělávacích programů. Kmenové učebny jsou vybaveny základním žakovským (v některých třídách značně opotřebovaným a vzhledem k výšce žáků nevyhovujícím) a dalším nábytkem. Vzhled učeben je rozdílný. Estetická úroveň ve třídách, kde se vzdělávají mladší žáci je velmi dobrá, výzdobu tvoří žakovské výtvarné a rukodělné práce, třídy starších žáků jsou málo podnětné. Uspořádání žakovského nábytku odpovídá frontálně vedené výuce (stoly v řadách za sebou). Zejména u žáků s MP a kombinovaným postižením absentuje takové uspořádání, které by jim vyhovovalo – např. relaxační koutky, vytvoření klidových zón apod. Prostorové podmínky obou tělovýchovných místností zcela neodpovídají potřebám zejména pro míčové hry. Škola v rámci výuky tělesné výchovy využívá hřiště před budovou hotelu. K realizaci pracovní terapie a plnění osnov pracovního vyučování slouží dílna, dobře vybavená potřebným nářadím. K dispozici jsou i nejdůležitější stroje a zásobování spotřebním materiálem je dostatečné. V letošním roce vznikla počítačová učebna. Ve škole v současné době chybí cvičná kuchyňka a dílna pro výuku pracovního vyučování dívek. Fond učebních pomůcek je postupně obnovován, škola je dobře vybavena i didaktickou technikou. V průběhu sledovaných hodin však byly učební pomůcky uplatňovány v malé míře. Žáci i učitelé pracují s učebnicemi a pracovními sešity, které odpovídají danému typu školy. Pro zpestření výuky někteří pedagogové využívají doplňkový nakopírovaný materiál. Personální podmínky jsou pouze vyhovující. Žáky vzdělává jedenáct pedagogů, z tohoto celkového počtu je v současné době 63,6% bez potřebné odborné a pedagogické způsobilosti.

Materiální a prostorové podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Negativem je nedostatečné prostorové a materiální zajištění výuky pracovního vyučování dívek. Personální podmínky jsou pouze vyhovující, obsazení výuk matematiky je na velmi dobré úrovni. Někteří vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti si vzdělání doplňují studiem. Byla však zaznamenána velmi nízká účast pedagogů na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. Celkově Česká školní inspekce hodnotí podmínky vzdělávání jako průměrné.

Vzdělávání žáků na ZŠ a ZvŠ při DPL

Plánování a příprava výuky má určitá specifika, neboť vzdělávání žáků probíhá ve speciální škole při zdravotnickém zařízení. Při plánování výuky je respektován zdravotní a zejména psychický stav žáků. Učební osnovy jsou průběžně plněny. Na základě požadavku vedení školy všichni vyučující vypracovali časově tematické plány, které vycházejí z výše uvedených učebních dokumentů. Plánování a příprava výuky je vzhledem k podmínkám, ve kterých výuka probíhá na velmi dobré úrovni.

Převažující nekvalifikovanost vyučujících ovlivňovala kvalitu výuky zejména v oblasti metodické, didaktické a psychohygienické. Velmi dobré je personální zajištění výuky matematiky na druhém stupni s odpovídajícím využíváním metod a forem práce. Názorné pomůcky jsou uplatňovány v malé míře, zejména u žáků s MP je využití názorných a kompenzačních pomůcek pouze vyhovující. Pokud vyučující použili pomůcky, jednalo se především o vlastnoručně vyrobené třídicí kartičky. Audiovizuální technika byla použita ve čtyřech sledovaných hodinách (video a přehrávač MC a CD)

Psychohygienické zásady jsou dodržovány v oblasti délek přestávek (neustálé přesuny žáků do tříd během přestávek způsobují zbytečný neklid) a přiměřenosti tempa výuky vzhledem ke zdravotnímu postižení žáků. Nedostatky byly zaznamenány v oblasti členění hodiny (nepřiměřeně dlouhé pasáže psaní a výkladu nové látky bez názornosti). Podmínky výuky jsou průměrné.

Vzdělávání probíhá většinou formou frontálních činností, kdy je uplatňována výuka v odděleních podle ročníků a střídání přímé a nepřímé činnosti. Nezbytné organizační pokyny jsou jasné, přiměřené věku i možnostem žáků. Výběr a množství informací odpovídá náročnosti učiva, věkovým a zejména mentálním zvláštnostem žáků i specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Organizace hudební výchovy, výtvarné výchovy a pracovního vyučování byla promyšlená a umožňovala společně pracovat všem žákům. V těchto hodinách se uplatňovala i rozmanitost vyučovacích metod a forem práce, což se následně odráželo i ve vysokém zájmu a aktivitách žáků, kdy např. chlapci v osmém. ročníku rádi zpívali. Taktéž lze hodnotit blok přírodovědných předmětů, kde nechyběly rozmanité učební činnosti s využitím názorných pomůcek. V ostatních sledovaných předmětech absentovaly zajímavé formy a metody práce. V některých hodinách se jednalo spíše o výklad a dlouhý monolog vyučujícího. Objevily se i drobné nepřesnosti v oblasti věcné a odborné správnosti výuky (výuka dějepisu). I přes frontální vedení výuky jsou zohledňovány individuální dispozice žáků, v rámci samostatných písemných úkolů mají žáci vytvořen potřebný prostor pro vlastní tempo, všichni vyučující mají vysoký stupeň empatie směrem k žákům, vytvářejí pohodové prostředí a poskytují žákům dle potřeby intenzivní individuální pomoc. Zejména v rámci sledované výuky občanské výchovy, ale i v ostatních hodinách byl žákům vytvářen prostor pro uplatnění vlastního názoru. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění. Přestože má škola velmi kvalitně vybavenou knihovnu, ve sledované výuce absentovalo využití jiných zdrojů informací. Žákům nebyla dána možnost využít alternativní způsoby řešení úkolů, neuplatňovaly se zde ani skupinové či jiné formy práce. Účelnost, vhodnost organizace výuky, používané formy a metody práce hodnotí ČŠI jako průměrné s tím, že výuka v pracovním vyučování a hudební výchově a předmětech přírodovědného charakteru byla vedena na velmi dobré úrovni.

Motivace a hodnocení má průměrnou úroveň. Jen sporadicky byli žáci v úvodní části hodiny motivováni a seznámeni s cílem hodiny a důvody, proč se danou látku učí. V průběhu hodiny učitelé využívali motivačních výzev a ověřovali si pochopení zadávaných úkolů. Zkoušení a opakování navazovalo na probírané a zažité učivo a bylo zaměřeno spíše na kontrolu pochopení vztahů a souvislostí, než na pouhé pamětní zvládnutí učiva. Mezipředmětových vztahů. však pedagogové využívali pouze v některých hodinách. Výsledky vědomostí žáků učitelé hodnotili ohleduplně. Žáci byli pozitivně motivováni za snahu a pokrok dobrými známkami i ústní pochvalou. Malá pozornost byla věnována závěru hodiny. Vyučující nepřikládali potřebný význam celkovému ukončení hodiny, jen ojediněle adresně hodnotili žáky. Ti nebyli ve sledovaných hodinách vedeni k hodnocení či sebehodnocení.

Interakce a komunikace má v této škole zvláštní postavení (patří mezi priority ve výchovně vzdělávacím procesu), neboť škola vzdělává žáky především s psychickými poruchami a poruchami chování. Ti byli soustavně vedeni k dodržování dohodnutých pravidel jednání

a chování. Osobnost žáka je vždy respektována. Učitelé většinou uplatňovali diferenciovaný přístup k žákům rozdílného věku s různými intelektovými předpoklady. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Nedostatky byly zjištěny v oblasti rozvoje komunikativních dovedností. Většina učitelů se spokojuje s neúplnou odpovědí. Vyučující kladli žákům uzavřené otázky, které vedly k jednoslovní odpovědi typu ano – ne. Na druhém stupni byli žáci častěji cílevědomě vedeni při komunikaci k tomu, aby nejprve uvažovali a pak teprve formulovali svou odpověď. Užívání spisovného jazyka není běžnou záležitostí některých vyučujících a to i v předmětu řečová výchova. Interakce a komunikace je celkově ve sledovaných předmětech na velmi dobré úrovni.

Na základě výše uvedených skutečností ČŠI konstatuje, že plánování a příprava výuky je na velmi dobré úrovni, učební osnovy jsou průběžně plněny. Podmínky vzdělávání jsou v oblasti personální pouze vyhovující, oblast materiálně technického zázemí a psychohygienickou složku vzdělávání hodnotí ČŠI jako průměrnou. Organizace, používané formy a metody práce jsou na průměrné úrovni ve výuce žáků běžné populace, u žáků s MP na pouze vyhovující úrovni. Blok přírodovědných předmětů a cizích jazyků je vzhledem k organizaci výuky, rozmanité učební činnosti a promyšlenému využívání názorných pomůcek v této oblasti hodnocen jako velmi dobrý. Motivace a hodnocení má průměrnou úroveň, malá pozornost je věnována zejména závěrům hodin bez prvků hodnocení a sebehodnocení zvláště samotnými žáky. Interakce a komunikace je celkově na velmi dobré úrovni.

Celkově vzdělávání v ZŠ a ZvŠ při dětské psychiatrické léčebně hodnotí ČŠI jako průměrné.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Strategie plánování nezahrnuje dlouhodobý koncepční záměr, je omezena pouze na roční plán orientovaný ve značné míře na organizační záležitosti chodu školy. Při sestavování ročního plánu ředitel školy vychází ze skutečnosti, že škola tvoří organický celek spolu s dětskou psychiatrickou léčebnou, vzdělává žáky, kteří přicházejí ze svých kmenových základních, zvláštních i pomocných škol (délka pobytu žáků - pacientů je různá), styl práce a veškerá činnost školy se plně musí podřít požadavkům léčebny. V plánu není zahrnuta oblast stabilizace personálního zajištění výuky a zvyšování jeho odborné a pedagogické způsobilosti, zajištění materiálně technických podmínek výuky a vytváření příznivých psychohygienických podmínek vzdělávání. Škola pro žáky organizuje vánoční besídky a účastní se akcí, které pro děti pořádá Dětský dům Louny. Stanovený roční plán nepůsobí jako ucelený systém. Vytyčení hlavního cíle - vzdělávat žáky a vytvářet v nich pozitivní vztah ke škole a vzdělávání je reálné. Výuka probíhá podle schválených, výše uvedených učebních dokumentů.

Organizování

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu školy má jasně stanovena pravidla a umožňuje bezproblémové řízení školy. Kompetence, povinnosti i práva všech zaměstnanců a žáků školy jsou vymezeny jasnými pravidly. Základní normou je propracovaný řád školy (jeho součástí je i organizační schéma), projednaný a schválený pedagogickou radou. Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti je vedena v souladu s platnými právními normami. Drobné nedostatky byly zjištěny ve vedení povinné dokumentace. V třídních knihách je přelepováno, škrtnuto a jsou vlepovány další listy, které nejsou jejich součástí. Výuka ve škole začíná z důvodů ranních vizit v léčebně v 8:10 hodin. Jediným poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, operativní pedagogické porady a pravidelně organizované pedagogicko psychologické porady za účasti zdravotnického personálu. Metodické orgány nejsou ve škole zavedeny. K předávání potřebných informací ředitel školy nejčastěji využívá operativních porad, každodenního kontaktu a nástěnek ve sborovně. Zvolený informační systém je pružný a funkční. Jedním z hlavních cílů školy je pokud možno udržet styk s rodiči žáků. Rodiče jsou informováni prostřednictvím informačních notýsků a dvakrát ročně jsou školou (vždy o návštěvní neděli) organizovány třídní schůzky. Rodiče mohou též školu po předchozí domluvě navštívit nebo se telefonicky informovat o prospěchu a chování žáka. Podle vyjádření ředitele školy není ze strany rodičů tato spolupráce na požadované úrovni. Osobní údaje pracovníků i žáků školy jsou bezpečně zajištěny před zneužitím. Předložená výroční zpráva plní funkci nejen popisnou, zabývá se i analýzou a hodnocením práce školy. Rozhodnutí vydávaná ředitelem školy jsou jednoznačná, konkrétní a včasná.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy i ostatní pedagogičtí pracovníci přistupují ke své práci zodpovědně a vstřícně. Ředitel školy pružně reaguje a operativně řeší vzniklé provozní a pedagogické situace. Podporuje iniciativy učitelů v oblasti výchovně vzdělávacího procesu a respektuje specifická zaměření jednotlivých učitelů, kterých využívá při přidělování vyučovacích předmětů. Pro pozitivní vývoj školy je negativem minimální účast pedagogů na jejich dalším vzdělávání. Ve škole je velmi hodnotně vybavena učitelská knihovna, ale mnohé publikace nebyly dosud využity, což se též projevilo i ve sledované výuce absencí používání moderních metod a forem výuky. Všichni pracovníci byli seznámeni s hodnotícími kritérii pro určování výše nadtarifních složek platu, individuální hodnocení probíhá dvakrát ročně.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je prováděna na základě plánu kontrol, který je zaměřen na všechny oblasti života školy. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je prováděna průběžně a její podstatou je hospitační činnost. Jejím výstupem jsou písemné záznamy obsahující cíl a sledování hodiny, uvádějí klady, nedostatky a závěry. Vyučující svým podpisem potvrdí seznámení s tímto záznamem. Průběžná kontrolní činnost je zaměřena také na kontrolu žákovských prací, informativních notýsků a povinné dokumentace vedené učiteli.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je hodnoceno jako průměrné. Škola nemá stanoven dlouhodobý koncepční plán rozvoje a záměrů školy. Cíle stanoveny ročním plánem jsou plněny. Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů s redukováným počtem hodin učebních plánů (po dohodě s ošetřujícím lékařem). Organizační systém školy funguje na velmi dobré úrovni a umožňuje funkční řízení, informační systém je účinný. V oblasti vedení a motivování pracovníků jsou pozitivní a negativní zjištění v rovnováze, ČŠI ji hodnotí jako průměrnou. Kontrolní mechanismy jsou účinné a postihují celou organizační strukturu.

Na základě výše uvedených skutečností jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Finanční prostředky na neinvestiční výdaje (NIV) byly škole stanoveny rozpočtem závazných ukazatelů. Přidělené prostředky škola v kontrolovaném období (rok 2001) použila na mzdy, povinné odvody, ostatní neinvestiční výdaje (teplo, elektrická energie, nájemné apod.) a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Kontrolou účetních dokladů, týkajících se použití finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu ve sledovaném období bylo zjištěno, že škola přidělené prostředky použila hospodárně a efektivně. O jejich použití je vedena přehledná evidence doložená výpisy z bankovních účtů. Kontrolované účetní doklady obsahují předepsané náležitosti v souladu se zákonem o účetnictví. Porovnáním rozpisu rozpočtu za sledované období s výkazem zisku a ztráty Úč OÚPO 4-02 bylo zjištěno, že podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových nákladech školy za kontrolované období činil 96,11 %. Hospodářský výsledek za rok 2001 byl kladný.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Mzdové prostředky přidělené škole pro rok 2001 byly vyčerpány v plné výši, stanovený limit zaměstnanců nebyl dočerpán celkem o 0,906 (z toho ZŠ a ZVŠ -1,272, SMŠI +0,366). Čerpání finančních prostředků v průběhu roku 2001 bylo rovnoměrné, nebyl dodržen doporučený poměr čerpání nenárokových složek (osobní příplatky 71,66 %, mimořádné odměny 28,35 %).

Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za období leden až prosinec 2001 byl zpracován za jednotlivá zařízení. Vykázaná částka korespondovala s údaji v účetnictví, členění na platy a ostatní platby za provedenou práci bylo v souladu se závaznými ukazateli.

Personální dokumentace je vedena, u nově nastoupivších zaměstnanců byly doloženy všechny potřebné doklady (o nejvyšším dosaženém vzdělání, o průběhu předchozí praxe, vstupní

prohlídka, výpis z rejstříku trestů, pracovní smlouva, platový výměr). Zaměstnanci jsou do platové třídy a platového stupně zařazováni podle druhu práce, kterou vykonávají a na základě dosaženého vzdělání a průběhu předchozí praxe. Získaná praxe je dokládána potvrzeními o předchozím zaměstnání, prohlášením o přehledu předchozí praxe na samostatném tiskopisu nebo na osobní kartě, fotokopii pracovních smluv, u kmenových zaměstnanců je pokračováno v zápočtu praxe stanoveném předchozím zaměstnavatelem - školským úřadem. Kontrolovaná skupina náhodně vybraných zaměstnanců měla plat stanoven dle platné legislativy, v několika případech nebylo správně stanoveno datum dalšího platového postupu. Bylo zjištěno, že dva zaměstnanci byli v roce 2001 zařazeni do 9. platové třídy (pro kterou nesplňovali potřebné vzdělání) po dobu delší než dva roky a nesplňovali ani jedno z kritérií, které zařazení na dobu delší než dva roky umožňuje. Příplatky za vedení jsou přiznány podle organizačního schématu a jemu odpovídajícím náplní práce. (Nedostatečné vymezení kompetencí v náplni práce vedoucí ŠJ bylo odstraněno v průběhu inspekce.) Míra vyučovací povinnosti pro pedagogické pracovníky je učiteli dodržována, ředitel školy má stanovenou vyučovací povinnost nižší než určuje zákonná norma. Vedoucí vychovatelce ve SMŠI byla míra přímé výchovné činnosti určena podle školských zařízení pro výkon ústavní výchovy (pro SMŠI míra přímé výchovné činnosti pro vedoucího vychovatele není stanovena). Značnou část pracovní náplně vedoucí vychovatelky tvoří agenda sociální pracovnice, některé další úkoly z agendy sociálního pracovníka jsou přiděleny pedagogickým zaměstnankyním SMŠI formou osobního úkolu. Zástup za nepřítomné pedagogy je řešen dle možností spojováním tříd nebo suplováním, přesčasová práce nebyla (kromě SMŠI) proplácena, ale čerpána v náhradním volnu. Výše zvláštního příplatku je stanovena vnitřním platovým předpisem na základě dosaženého stupně vzdělání. Byly dodrženy zásady pro přiznání dalšího platu. Osobní příplatky jsou přehodnocovány dvakrát ročně dle zpracovaných kritérií. Při kontrole platových výměrů vystavených v roce 2001 bylo zjištěno, že při změně výše platového tarifu a osobního příplatku v roce 2001 zaměstnavatel tuto skutečnost zaměstnancům písemně nezdůvodnil a s touto skutečností písemně neseznámil nejpozději v den, kdy změna nabyla platnosti. Dohody o provedení práce za rok 2001 měly všechny náležitosti, řešily většinou nutnost zástupu nepřítomných zaměstnanců.

Evidence pracovní doby je vedena, zaměstnanci mají rozvrženu pracovní dobu a stanoveny přestávky na oddech a jídlo podle platné právní normy.

Finanční prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) jsou vedeny na samostatném účtu. Základní přiděl do fondu byl tvořen podle skutečně vyplacených mzdových prostředků každý měsíc, škola měla zpracován rozpočet a zásady pro čerpání fondu. Tvorba i čerpání prostředků fondu bylo v souladu s vnitřní směrnicí i obecně závaznými právními předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Přidělené finanční prostředky na ostatní neinvestiční výdaje škola v kontrolovaném období použila na nákup učebnic, učebních pomůcek, opravy a udržování zařízení, cestovné, další vzdělávání pedagogických pracovníků a na úhradu nákladů spojených s provozem školy např.: nájemné, elektrická energie, teplo, telefon, potraviny pro ŠJ atd.. Škola ale také z přidělených prostředků nakupuje dětem umístěným v dětské psychiatrické léčebně obuv, prádlo, ošacení a doplácí na léky, které jsou dětem lékařem předepisovány. Čerpání přidělených finančních prostředků na výše uvedené výdaje bylo doloženo účetními doklady, bankovními výpisy a účetnictvím. Namátkovou kontrolou těchto dokladů bylo zjištěno, že použití prostředků ze

státního rozpočtu bylo účtováno v souladu s předloženou účtovou osnovou platnou pro kontrolované období. Při kontrole nebylo zjištěno porušení obecně závazných předpisů.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky byly škole přiděleny na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Podle předložených účetních dokladů, se 6 pedagogických pracovníků školy zúčastnilo ve sledovaném období kurzů a seminářů pořádanými Pedagogickým centrem Ústí nad Labem a Střediskem informatiky a služeb Nový Jičín, např.: „Posuzování školní zralosti“, „Informatorium školy mateřské“, „Rámcový program pro předškolní vzdělávání“. Do učitelské knihovny byly v rámci DVPP zakoupeny kvalitní knihy např.: Defektologický slovník, Násilí ve škole a jak mu čelit, Dyslexie a jiné poruchy učení, Dětská a adolescentní psychiatrie, Vývojová psychologie, Teorie a náprava vývojových poruch apod.. Škole byly účelové prostředky přiděleny až v závěru roku 2001, a proto se je nepodařilo vyčerpat v plné výši. Kontrolou bylo zjištěno, že účelové prostředky byly použity pouze k účelu, na který byly přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2000 obsahující údaje požadované platnou legislativou je součástí výroční zprávy o činnosti školy za školní rok 2000/2001.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Na základě kontrolních zjištění v oblasti čerpání neinvestičních prostředků lze konstatovat, že finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001 byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům efektivně využity ve všech kontrolovaných oblastech a se státním rozpočtem řádně zúčtovány.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Speciální mateřská škola internátní

Vzdělávací cíle jsou zapracovány do týdenních tematických plánů. Obsah je orientačně směřován k plnění výchovných složek se stanoveným cílem a námětem. Forma plánování je konkrétní a přehledná. Při tvorbě plánů se učitelky inspirují i nově publikovanou literaturou (např. Šimon půjde do školy aj.). Zápisy v přehledu výchovné práce dokladují plnění stanovených cílů.

Kolektiv pracovníků je tvořen 4 učitelkami a vychovatelkou, které mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Vedoucí vychovatelka má odbornou a pedagogickou způsobilost učitelky mateřské školy a je absolventkou bakalářského studia speciální pedagogiky UK Praha. Provoz je dále zajišťován 3 pomocnými vychovatelkami se základním vzděláním a praxí v oboru. Počet všech pedagogů, s ohledem na množství povinností vyplývajících z nepřetržitého provozu školy a její specifiky, nevytváří podmínky pro bezproblémový chod. Např. vzniká problém při čerpání dovolené. Nebylo do současnosti vyčerpáno 172, 5 dne dovolené, některé učitelky mají až 53 dnů nevyčerpané dovolené. Problematické je zajištění provozu v době nemocnosti zaměstnanců (za rok 2001 to bylo 692 dnů absence). Pomocné vychovatelky, ale i učitelky vykonávají práci sociální pracovníce, mnohdy i v době mimopracovní (učitelka vykonává administrativní práci kontaktu s rodiči a vymáhání poplatků, návštěvy lékařů aj.).

Nábytek, kterým jsou obě třídy vybaveny, je funkční, přiměřen věku dětí a jeho údržbě je věnována pozornost. Prostředí celé školy má velmi dobrou estetickou úroveň. Nedílnou součástí výzdoby jsou i kvalitní výtvarné práce dětí.

Mateřská škola je velmi dobře vybavena učebními pomůckami a hračkami, vybavení prádlem má standardní úroveň. Materiální zázemí je efektivně využíváno jak dětmi, tak učitelkami a vedoucí vychovatelka věnuje jeho průběžnému doplňování pozornost. K tomuto účelu využívá i finančních prostředků získaných od sponzorů (např. v letošním roce získáno více jak 70 tisíc korun).

Prostorové podmínky mají velmi dobrou úroveň a jejich využití je funkční. Prostředí herny a tříd vhodně doplňují koutky pro tvořivé hry. Členění tříd nábytkem a zatahovací stěnou vytváří podmínky pro skupinovou a individuální práci s dětmi.

V celém zařízení je udržován pořádek a čistota. Světelné podmínky jsou vynikající, prostory tříd jsou vzdušné a dostatečně větrané. Efektivita pitného režimu je průměrná (pití není v dosahu dětí). Učitelky denně do programu zařazují pohybové aktivity, pobyt venku, respektují potřeby relaxace a vytvářejí podmínky pro spontánní pohyb. V rámci režimu dne dodržují délku časových intervalů mezi jídlem a dětem je podáváno dostatek pestré stravy s možností přídatku. Učitelky zohledňují individuální stravovací návyky dětí i jejich potřeby. Prostředí školy zajišťuje bezpečný pobyt. Zařazování klidových činností v době poledního spánku řeší problém nespavých dětí.

Provedené hospitace poukázaly na schopnost učitelek vytvářet dětem příznivou atmosféru, plnou pochopení a radosti. Metodická příprava přímé výchovné práce, včetně materiálního zajištění, měla velmi dobrou úroveň. Učitelky svým přístupem respektovaly dětskou osobnost, projevovaly značnou míru empatie, trpělivosti a aktivně se zapojily do všech činností. Vzdělávání bylo založeno na prožitkovém učení. Individuálního přístupu jako organizační formy využívají efektivně a vycházejí z podrobně zpracované diagnostiky každého dítěte, z doporučení SPC Žatec, z podnětů odborných lékařů a z individuálních plánů. Systematickou práci mají promyšlenou, vedou záznamy o vývoji dětí a výsledky dokumentují pracovními listy. Učitelky vytvářely dostatek časového prostoru pro vlastní komunikaci dětí, vhodně volenými dotazy je vedly k logickému myšlení a upřednostňovaly pozitivní hodnocení dosahovaných výsledků. Respektovaly pedagogické zásady, vycházely z předchozích poznatků dětí a značnou pozornost věnovaly opakování a procvičování získaných vědomostí. Motivace vhodně využívaly jako prostředku vzbuzení zájmu a sledovaly vyváženost spontánních a řízených činností.

Velmi dobrých výsledků, přiměřených schopnostem a možnostem dětí, je dosahováno ve výtvarném a pěveckém projevu, v pohybových dovednostech a rozumových vědomostech. Děti mají osvojeny základy zdvořilostních a společenských návyků, hygienických

a sebeobslužných dovedností. Učitelkám projevovaly náklonnost, v kontaktu s nimi byly přirozené a spokojené.

V rámci programu školy je věnována pozornost zdokonalení dětské výslovnosti a to péčí odborného logopeda (Měcholupy) 1x za 14 dnů a péčí učitelky, logopedické asistentky, která individuálním přístupem na odbornou péči navazuje. Zdraví dětí je posilováno zařazováním pravidelné rehabilitace (Vojtova metoda) doporučené odborným lékařem, pro kterou jsou vytvářeny potřebné podmínky přímo v prostorách mateřské školy a která vzdělávací program nenarušuje. Učitelky využívají při práci s dětmi vlastní specializace, která je zaměřena na výtvarné a pěvecké činnosti (výtvarné práce jako součást výzdoby školy, každodenní využití pěvecké činnosti).

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování vzdělávacích cílů má velmi dobrou úroveň. Psychohygienické podmínky s výjimkou pitného režimu mají úroveň velmi dobrou a materiální podmínky jsou velmi dobré. Personální podmínky, s ohledem na náročnost provozu, hodnotí Česká školní inspekce jako průměrné. Úroveň sledovaných spontánních a řízených činností byla velmi dobrá. Celková kvalita vzdělávání má velmi dobrou úroveň.

Školní jídelna

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Školní jídelna je jednou ze součástí, které škola sdružuje, je rozdělena na část výrobní a odbytovou. Stravovací zařízení spadá do kategorie malých kapacit - maximální počet vyráběných jídel je 35. V současné době využívá možnost stravování 14 žáků a 13 zaměstnanců školy. Hospodářská činnost není prováděna. Provoz zajišťují tři pracovníci (v přepočtu 2,46).

Podle vyjádření okresního hygienika splňuje kuchyň požadavky na provoz přesto, že strojové (ale i další) vybavení je zastaralé.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Dodržování stanovených výživových norem podle vyhlášky o školním stravování

Byly ověřeny výživové normy k propočtům spotřebního koše potravin. Kontrola byla provedena ručním zpracováním podle výdejek potravin za měsíc prosinec 2001 až květen 2002. Porovnáním normativů se skutečně vydanými potravinami jsou procenta výživových dávek plněna přiměřeně k finančnímu normativu a požadavkům strážníků.

Při skladbě jídel je sledováno nejen efektivní využití finančních prostředků pro zajištění kvalitní výživy, ale také pestrost a přitažlivost podávaných jídel. Ovoce a čerstvá zelenina se

v jídelníčku objevují denně.

Dodržování technologických postupů při přípravě pokrmů a jejich uvádění do oběhu

Sledováním pracovních postupů bylo zjištěno, že technologické postupy při výrobě pokrmů jsou dodržovány. Teplota vydávané stravy byla po dobu kontroly ověřována bodovým teploměrem.

Správné stanovení finančních normativů na nákup potravin podle vyhlášky o školním stravování

Finanční normativ je v souladu s vyhláškou a pohybuje se pod středem hranice rozmezí finančního normativu.

Využití stanovených finančních normativů a tím i poplatků na nákup potravin

Byly porovnány normované náklady na potraviny s cenou skutečně vydaných surovin za měsíc prosinec 2001 až květen 2002 – k 31.12. 2001 byl vykázan dvouhalérový rozdíl. Limit ředitel školy nestanovil.

Hodnocení správnosti, úplnosti a věrohodnosti vedení jednotné evidence ve ŠJ dle zákona o účetnictví

Záznamy stravovaných osob a poplatků, skladová evidence a rekapitulace hospodaření jsou bezchybné (zpracováváno na PC). Stravné platí pracovníci školy hotově.

Výdejky potravin jsou denně zpracovávány, normování pro jednotlivé kategorie strávníků probíhá den předem.

Při kontrole byl sledován provoz školní jídelny za období prosinec 2001 až květen 2002. Byly překontrolovány veškeré doklady týkající se vedení jednotné evidence.

Na základě kontrolního zjištění v oblasti školního stravování lze hodnotit výsledky školní jídelny jako velmi dobré - předpisy jsou dodržovány, čerpání finančních prostředků je hospodárné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy vydaná Radou Ústeckého kraje pod č.j. 44/2001 dne 19. 12. 2001
2. Zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT pod č.j. 29 762/2000-21 dne 6. 11. 2000
3. Evidence žáků 2001/2002
4. Řád školy a Organizační řád školy řád na rok 2001/2002
5. Rozvrhy vyučovacích hodin všech tříd platné pro školní rok 2001/2002
6. Třídní knihy a třídní výkazy platné pro školní rok 2001/2002 ve všech třídách ZŠ a ZvŠ při DPL, Louny
7. Celoroční plán, platný pro školní rok 2001/2002
8. Učební plány školy uplatňované ve školním roce 2001/2002
9. Zápisy pedagogických rad a pedagogicko psychologických porad ve školním roce 2001/2002
10. Vzorky informativních notýsků a sešitů žáků ve školním roce 2001/2002
11. Výkaz Škol (MŠMT) V 4-01, V 4b-01 o základní škole, V 4b-01 o zvláštní škole , V 4c-01 ,V 4d-01, V 17-01,V 19-01 pro školní rok 2001/2002
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
13. Jmenovací dekret ředitele školy a potvrzení ředitele školy ve funkci
14. Kriteria pro rozdělení mzdových prostředků, kriteria hodnocení učitelů
15. Osobní spisy zaměstnanců, dohody o provedení práce v roce 2001
16. Závazné ukazatele rozpočtu NIV pro rok 2001
17. Výkaz P 1-04 za 1. - 4. čtvrtletí 2001
18. Měsíční rozúčtování mezd, mzdové listy všech zaměstnanců za rok 2001
19. Vnitřní platový předpis pro rok 2001
20. Vnitřní předpis - FKSP, rozpočet, přehled čerpání a tvorby FKSP za rok 2001
21. Výpisy bankovního účtu FKSP, účetní doklady FKSP za rok 2001
22. Organizační řád
23. Výdejky potravin, jídelní lístky, skladová evidence
24. Stanovení výše finančních normativů a poplatků
25. Záznamy stravovaných osob a poplatků
26. Rekapitulace hospodaření
27. Dohoda o hmotné odpovědnosti za hodnoty svěřené k vyúčtování
28. Rozvaha, Výkaz zisku a ztrát, Hlavní účetní kniha za rok 2001
29. Zápis z projednání výsledku hospodaření za rok 2001
30. Pokladní doklady, účetní doklady (došlé faktury) za rok 2001
31. Vnitroorganizační směrnice pro vedení účetnictví, účtová osnova na rok 2001
32. Zúčtování se státním rozpočtem za rok 2001

ZÁVĚR

ZŠ a ZvŠ při dětské psychiatrické léčebně a Speciální mateřská škola internátní (SMŠI), která je součástí škol, fungují zatím jako samostatné subjekty, není zpracována jednotná koncepce dalšího rozvoje. Hlavní cíle SMŠI jsou rozpracovány v týdenních plánech, škola má vypracován roční plán. Proklamované cíle se v obou subjektech daří postupně realizovat. Vzdělávání probíhá v souladu s platnými učebními dokumenty. Podmínky v oblasti personální jsou ve škole pouze vyhovující, prostorové podmínky velmi dobré. Dodržování psychohygienických zásad výuky lze celkově hodnotit jako průměrné. Oblast materiálně technického vybavení školy hodnotí ČŠI jako velmi dobrou, ale dostupné učební pomůcky nebyly v průběhu inspekce v dostatečné míře efektivně využívány.

Kvalita vzdělávání vzhledem k používaným formám a metodám práce je na průměrné úrovni. Ve sledovaných hodinách výchov a bloku přírodovědných předmětů byla uplatňována pestrost metod a forem práce. V hodinách naukového charakteru převažoval frontální způsob práce bez diferenciac učiva dle schopností žáků. Zejména u žáků vřazených do ZvŠ nebyly uplatňovány speciálně pedagogické metody výuky. Motivace a hodnocení žáků je na průměrné úrovni. Interakce a komunikace vzhledem k zvládnutí konfliktních situací pedagogy je ČŠI hodnocena jako velmi dobrá.

Organizační struktura a vytváření podmínek vzdělávání vedením školy je v celkovém posouzení na průměrné úrovni.

Poslední inspekce ve SMŠI se uskutečnila v prosinci 1999. Na základě inspekci zjištěných nedostatků došlo k výměně vedení a tím k zlepšení kvality výchovně vzdělávací práce v tomto zařízení. Od poslední inspekce ve škole, která se uskutečnila v dubnu 1999, k výraznějším změnám nedošlo.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Renata Schejbalová	Mgr. Renata Schejbalová v.r.
Členové týmu	Mgr. Erika Bednárová	.Mgr. Erika Bednárová v.r.
	PhDr. Zdeněk Frélich	PhDr. Zdeněk Frélich v.r.
	Hana Fenclová	Hana Fenclová v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Jindřiška Hrnčířová Marie Visingerová Marie Čapková	

V Litoměřicích dne 20.června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. června 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Václav Drexler

Václav Drexler v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel Krajský úřad odbor školství, mládeže a tělovýchovy Velká Hradební 48 400 02 Ústí nad Labem	30. července 2002	062 125/02 5164

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány